

Příloha č. 19 VÝCHOVA K OBČANSTVÍ

Očekávané výstupy	Téma	Učivo	Ročník	Počet hodin	Měsíc	Průřezové téma	Mezi-předmětové vztahy
Chápe předmět jako otevření cesty k sebe-poznání, poznání druhých v kontextu životních situací, jako možnost získání znalostí a dovedností pro aktivní zapojení do života v demokratické společnosti	Úvod do občanské výchovy	Úvodní hodina, seznámení s předmětem	6.	1	září	OSŠ – škola jako model otevřeného partnerství a demokratického společenství, demokratická atmosféra ve škole	
Vysvětlí vnímání času		Čas, měření času		1		Z – pohyb Země kolem Slunce Fy - čas	
Orientuje se v kalendáři, uvede příklad oslav v rodině, škole, městě		Kalendář		1		SS – plánování učení a studia, stanovování osobních cílů a kroků k jejich dosažení	D – císař Gaius Julius Caesar

Příloha č. 19 VÝCHOVA K OBČANSTVÍ

Očekávané výstupy	Téma	Učivo	Ročník	Počet hodin	Měsíc	Průřezové téma	Mezi-předmětové vztahy
Objasní význam rozmanitých svátků, popíše oslavy v rodině, respektuje kulturní zvláštnosti, posoudí vliv reklamy na nákupy	Život v čase	Čas svátků	6.	4	říjen	VČP – náš životní styl SS – organizace vlastního času PS – dobrá organizace času VČP – náš životní styl FVM – vliv médií na každodenní život, společnost, role médií v každodenním životě	Vv VZ -oslavy, výzdoba bytu Z – vinobraní, Vánoce, Velikonoce D – samostatné Československo 1918 Aj - kalendář VZ – zdravý styl života Vv – zážitky z prázdnin
Zamýšlí se nad soudobým postavením mužů a žen v rodině	Život v rodině	Rodina má mnoho členů, rodokmen		1	listopad	KD – poznávání vlastního kulturního zakotvení MV – péče o dobré vztahy HP – soc. chování	D – královské rody v Čechách VZ - rodina

Příloha č. 19 VÝCHOVA K OBČANSTVÍ

Očekávané výstupy	Téma	Učivo	Ročník	Počet hodin	Měsíc	Průřezové téma	Mezi-předmětové vztahy
Objasní množnosti lidského soužití	Život v rodině	Rodina má mnoho podob	6.	1	listopad	KD – respektování zvláštností různých etnik	D – matriarchát, patriarchát Z – problém přelidnění VZ - rodina
Chápe rodinu jako základní jednotku společnost, vyjmenuje a zhodnotí její funkce		Funkce rodiny		1		LV – důležitost integrace jedince v rodinných vrstevnických a profesních vztazích, uplatňování principu slušného chování	Z – rozvojové země
Vyjmenuje možnosti náhradní rodinné péče, vyjádří možnosti pomoci lidem i dětem v nouzi		Náhradní rodinná péče		1			
Zaujímá tolerantní postoje k lidem s odlišným názorem, kulturou nebo vyznáním		Rodina má své zvyklosti		1	prosinec	SP – moje vztahy k druhým lidem MV – péče o dobré vztahy	

Příloha č. 19 VÝCHOVA K OBČANSTVÍ

Očekávané výstupy	Téma	Učivo	Ročník	Počet hodin	Měsíc	Průřezové téma	Mezi-předmětové vztahy
Vytvoří projekt, kde bude prezentovat vlastní rodinu, zvyky a rituály	Život v rodině	Moje rodina	6.	1	prosinec	HP – analýzy vlastních i cizích postojů a hodnot a jejich projevů v chování lidí, pomáhající a pro-sociální chování KR – tvořivost v mezilid. vztaz.	VZ - rodina
Seznámí se se způsoby uzavření sňatku, orientuje se v širší rodině, objasní nutnost odpovědnosti a plánování v této oblasti		Svatba, manželství, registrované partnerství		1		IV – rozdíl mezi reklamou a zprávou K – komunikace v různých situacích ŘP – dovednosti pro řešení problémů a rozhodování	Z – monogamie, polygamie
Pokouší se aplikovat poznatky jak řešit konflikt. Poznává a uplatňuje vhodné způsoby chování. Posoudí a na příkladech doloží přínos spolupráce lidí při řešení konkrétních úkolů a dosahování některých cílů v rodině, ve škole, v obci.		I rodina se někdy neshodne, konflikt a jeho řešení		1	leden	LV – lidská solidarita, umět se vžít do role druhého, udržovat tolerantní vztahy	VZ - rodina

Příloha č. 19 VÝCHOVA K OBČANSTVÍ

Očekávané výstupy	Téma	Učivo	Ročník	Počet hodin	Měsíc	Průřezové téma	Mezi-předmětové vztahy
Uplatňuje vhodné způsoby chování a komunikace v jemu blízkých životních situacích	Život v rodině	Vzájemná komunikace	6.	1	leden	HP – dovednosti rozhodování v eticky problematických situacích všedního dne LV – udržovat tolerantní vztahy a rozvíjet spolupráci s jinými lidmi, uplatňování principu slušného chování	VZ – společenské chování
		Život v rodině – opakování		1			
Umí vyjmenovat příklady správného aktivního i pasivního způsobu trávení volného času Zdůvodní nepřijatelnost vandalismu Zdůvodní zásady zdravého způsobu života	Minimální preventivní program	Volný čas		1			

Příloha č. 19 VÝCHOVA K OBČANSTVÍ

Očekávané výstupy	Téma	Učivo	Ročník	Počet hodin	Měsíc	Průřezové téma	Mezi-předmětové vztahy
<p>Pozná a uplatňuje vhodné způsoby chování</p> <p>Objasní význam pravidel pro soužití ve společnosti, v menších skupinách</p> <p>Rozpozná projevy záporných charakterových vlastností, projevy rasismu</p>	Život mezi lidmi	Pravidla pomáhají žít spolu	6.	1	únor	<p>LV – udržovat tolerantní vztahy a rozvíjet spolupráci s jinými lidmi, uplatňování principu slušného chování</p> <p>KD – respektování zvláštností různých etnik</p>	<p>D, Čj – J. A. Komenský, J. Foglar</p> <p>D - práva ve starověku</p> <p>Z – dětský fond OSN-UNICEF</p>
		Pravidla pomáhají chránit, lidská práva		1			
		Když se pravidla nerespektují, šikana		1			
		Porušování lidských práv		2	březen		
		Opakování		2			

Příloha č. 19 VÝCHOVA K OBČANSTVÍ

Očekávané výstupy	Téma	Učivo	Ročník	Počet hodin	Měsíc	Průřezové téma	Mezi-předmětové vztahy
Vyjádří svůj vztah k domovu	Místo, kde žiji	Domov	6.	1	duben	OO – občan jako odpovědný člen společnosti LV – udržovat tolerantní vztahy EP – rovnocennost všech etnických skupin a kultur KR – cvičení pro rozvoj základních rysů kreativity PSS – nekonfliktní život v multikulturní společnosti	Ze – města na mapě D – pojem hejtman
Zná důležité instituce v obci, kraji Uvede příklad práce zastupitelstev		Obec, obecní samospráva		1			
		Kraj, krajská samospráva		1			
Ví, jak se zachovat v mimořádných situacích Zná tel. čísla pro přivolání pomoci Vyjmenuje obsah evakuačního zavazadla		Domov a jeho okolí, chování v mimořádných situacích		1	květen		
Vyjmenuje státní symboly. Objasní účel důležitých symbolů našeho státu a způsoby jejich používání.		Stát, státní symboly		2			

Příloha č. 19 VÝCHOVA K OBČANSTVÍ

Očekávané výstupy	Téma	Učivo	Ročník	Počet hodin	Měsíc	Průřezové téma	Mezi-předmětové vztahy
Připraví projekt o Praze a bude ho ve třídě prezentovat Váží si kulturních památek Projevuje kladný vztah k našemu národu	Místo, kde žiji	Národnost, státní občanství, Praha	6.	1	květen		Ze – orientace na mapě Ze – Praha, hlavní město ČR
Zamýšlí se nad důsledky ničení přírody		Příroda v ohrožení		1	červen	KR – cvičení pro rozvoj základních rysů kreativity	Př - ochrana přírody
Objasní význam ekologického způsobu života		Ekologický způsob života		1			
	Opakování	Opakování – místo, kde žiji		1			

Příloha č. 19 VÝCHOVA K OBČANSTVÍ

Očekávané výstupy	Téma	Učivo	Ročník	Počet hodin	Měsíc	Průřezové téma	Mezi-předmětové vztahy
Vyjmenuje a charakterizuje období lidského života	Kam patřím	Já a dospívání – období lidského života	7.	1	září	LV – udržovat tolerantní vztahy MV – péče o dobré vztahy, respektování, podpora OO – občan jako odpovědný člen společnosti ES – zvyky a tradice národů Evropy	Vz – společenské chování
Rozpozná tělesné a duševní změny v dospívání Charakterizuje své osobní vlastnosti. Popíše, jak lze usměrňovat a kultivovat charakterové a volní vlastnosti, rozvíjet osobní přednosti, překonávat osobní nedostatky a pěstovat zdravou sebedůvěru.		Dospívání, člověk jako osobnost		1			Př - biologie člověka Aj – části těla

Příloha č. 19 VÝCHOVA K OBČANSTVÍ

Očekávané výstupy	Téma	Učivo	Ročník	Počet hodin	Měsíc	Průřezové téma	Mezi-předmětové vztahy
Zhodnotí důležitost společnosti pro svůj život Rozliší společenské skupiny, do nichž patří	Kam patřím	Život ve společnosti, společenské skupiny	7.	1	září	PD – principy demokracie OO – občan jako odpovědný člen společnosti LV – udržovat tolerantní vztahy OSŠ – škola jako model otevřeného partnerství a demokratického společenství, demokratická atmosféra ve škole MV – vztahy a naše skupina	D – život pravěkých předchůdců člověka
Objasní nutnost pravidel pro život ve škole a třídě Uplatňuje vhodné způsoby chování a komunikace. Posoudí a na příkladech doloží přínos spolupráce lidí při řešení konkrétních úkolů a dosahování některých cílů v rodině, ve škole, v obci.		Školní třída, řešení názorového střetu		1	říjen		D – Marie Terezie – povinná šk. Docházka D – komunikace v pravěku
Rozliší agresivní a asertivní komunikaci mezi lidmi. Uplatňuje vhodné způsoby chování a komunikace v různých životních situacích, případné neshody či konflikty s druhými lidmi řeší nenásilným způsobem.		Povinná školní docházka, život ve škole		1			
	Způsoby komunikace, asertivita, agresivita	1					

Příloha č. 19 VÝCHOVA K OBČANSTVÍ

Očekávané výstupy	Téma	Učivo	Ročník	Počet hodin	Měsíc	Průřezové téma	Mezi-předmětové vztahy
Uvědomuje si důsledky porušování pravidel pro sebe i okolí. Zdůvodní nepřijatelnost vandalského chování a aktivně proti němu vystupuje.	Kam patřím	Pravidla chování – právní normy, morální pravidla, společenská pravidla	7.	1	říjen	PD – principy demokracie OO – občan jako odpovědný člen společnosti LV – udržovat tolerantní vztahy MV – vztahy a naše skupina	D – morální pravidla – Sokrates Z – pozdrav Aj – pozdrav
		Kam patřím - opakování		1	listopad		
		Česká republika – demokratický stát		1			
Vysvětlí význam pojmů: stát, prezident, parlament, vláda	Já a společenský systém	Prezidenti v české historii		1	prosinec	EP – rovnocennost všech etnických skupin a kultur	
Charakterizuje menšiny žijící v ČR. Objasní potřebu tolerance ve společnosti, respektuje kulturní zvláštnosti i odlišné názory, zájmy, způsoby chování a myšlení lidí, zaujímá tolerantní postoje k menšinám.		Národnostní menšiny		2			

Příloha č. 19 VÝCHOVA K OBČANSTVÍ

Očekávané výstupy	Téma	Učivo	Ročník	Počet hodin	Měsíc	Průřezové téma	Mezi-předmětové vztahy
<p>Rozpozná národnostní, rasové, náboženské a jiné projevy lidské nesnášenlivosti. Rozlišuje projevy vlastenectví od projevu nacionalismu. Rozpoznává netolerantní, rasistické, xenofobní a extrémistické projevy v chování lidí a zaujímá aktivní postoj proti všem projevům lidské nesnášenlivosti. Uvede základní dokumenty upravující lidská práva. Vyjádří svůj postoj k porušování lidských práv. Přiměřeně uplatňuje svá práva a respektuje práva a oprávněné zájmy druhých lidí, posoudí význam ochrany lidských práv a svobod. Dodržuje právní ustanovení, která se na něj vztahují, a uvědomuje si rizika jejich porušování.</p>	Já a společenský systém	Rasová nesnášenlivost	7.	1	prosinec	IV – vztah mediálního sdělení a sociální zkušenosti LV – udržovat tolerantní vztahy PD – principy demokracie	Z – národy Čj – národní obrození
		Vlastenectví		1			
		Základní lidská práva, Všeobecná deklarace lidských práv, Listina základních práv a svobod		2	leden		
		Porušování lidských práv		1			
		Postihy za porušování lidských práv		1			
		Opakování – já a společenský systém			1		

Příloha č. 19 VÝCHOVA K OBČANSTVÍ

Očekávané výstupy	Téma	Učivo	Ročník	Počet hodin	Měsíc	Průřezové téma	Mezi-předmětové vztahy
Jmenuje významné historické osobnosti a zhodnotí jejich význam pro naši zemi.	Já a okolní svět	Naši slavní předkové	7.	1	únor	ES – naši sousedé v Evropě OE – naše vlast a Evropa	D – historické osobnosti
Objasní rozdíl mezi duchovní a hmotnou kulturou.		Kultura, kulturní rozmanitost světa Ochrana památek		1			
Rozliší základní druhy umění, vyjádří svoji představu o kráse.		Umění		1	březen	Vv – pojem krása D – Venuše Vv – loga jednotlivých druhů umění	
Charakterizuje kulturní instituce a zhodnotí jejich přínos.		Společenská a kulturní zařízení		1			
Dokáže se vhodně chovat při kulturních akcích.		Chování při kulturních událostech		1			FP – volební systémy a demokratické volby a politika FVM – role médií v každodenním životě jedince

Příloha č. 19 VÝCHOVA K OBČANSTVÍ

Očekávané výstupy	Téma	Učivo	Ročník	Počet hodin	Měsíc	Průřezové téma	Mezi-předmětové vztahy
Objasní nebezpečí působení masmédií a reklamy na člověka. Kriticky přistupuje k mediálním informacím, vyjádří svůj postoj k působení propagandy a reklamy na veřejné mínění a chování lidí.	Já a okolní svět	Masová kultura, masmédia	7.	1	březen	FP – volební systémy a demokratické volby a politika FVM – role médií v každodenním životě jedince, role médií v politickém životě, role médií v politických změnách OO – občan jako odpovědný člen společnosti VČP – náš životní styl	D, F – rozvoj vynálezů
Popíše kulturní život ve svém bydlišti, regionu. Zhodnotí nabídku kulturních institucí a cíleně z ní vybírá akce, které ho zajímají.		Kulturní bohatství		1			D – Petr Parlér
Popíše současné globální problémy, vysvětlí příčiny, projevy a důsledky		Globální problémy		2	duben		Př – chráněné druhy rostlin, živočichů, rezervace Z – atmosféra, těžký průmysl

Příloha č. 19 VÝCHOVA K OBČANSTVÍ

Očekávané výstupy	Téma	Učivo	Ročník	Počet hodin	Měsíc	Průřezové téma	Mezi-předmětové vztahy
		Opakování – já a okolní svět	7.	1	květen	PD – základní kategorie fungování demokracie (normy, práva)	Čj – literatura, díla o lakotě
Vyjmenuje základní formy vlastnictví, uvede příklady, včetně duševního vlastnictví a způsoby jeho ochrany.	Já a hospodaření	Vlastnictví a majetek		2			
Vysvětlí funkce peněz		Peníze a jejich funkce		1			
Porovná vhodné a nevhodné způsoby využívání osobního a rodinného rozpočtu. Dodržuje zásady hospodárnosti, popíše a objasní vlastní způsoby zacházení s penězi a se svým i svěřeným majetkem, vyhýbá se rizikům hospodaření s penězi. Vysvětlí, jakou funkci plní banky a jaké služby občanům nabízejí.	Já a hospodaření	Hospodaření s penězi, banky		1	červen	LV – lidská solidarita, umět se vžít do role druhého, udržovat tolerantní vztahy OO – občan jako odpovědný člen společnosti	
		Rozpočet, druhy rozpočtů		1			

Příloha č. 19 VÝCHOVA K OBČANSTVÍ

Očekávané výstupy	Téma	Učivo	Ročník	Počet hodin	Měsíc	Průřezové téma	Mezi-předmětové vztahy
-------------------	------	-------	--------	-------------	-------	----------------	------------------------

	Opakování	Opakování – já a hospodaření		1			
Vyjmenuje duševní vlastnosti člověka a co působí při utváření osobnosti, dokáže přiřadit rysy člověka k temperamentu	Člověk jako osobnost	Já jsem já	8.	2	září	SP – já jako zdroj informací o sobě, můj vztah ke mně samému, zdraví vyrovnané sebe-pojetí MV – chování podporující dobré vztahy, empatie a pohled na svět očima druhého, pomoc, podpora SS – sebeovládání regulace vlastního jednání, stanovení osobních cílů SP – co o sobě vím a co ne, moje vztahy k druhým lidem	F – A. Einstein Aj – zájmy
Rozlišuje pocity kladné a záporné, vysvětlí nutnost sebeovládání. Posoudí vliv osobních vlastností na dosahování individuálních i společných cílů, objasní význam vůle při dosahování cílů a překážek. Rozpoznává projevy záporných charakterových vlastností u sebe i u druhých lidí, kriticky hodnotí a vhodně koriguje své chování a jednání.		Pocity a emoce		1			

Příloha č. 19 VÝCHOVA K OBČANSTVÍ

Očekávané výstupy	Téma	Učivo	Ročník	Počet hodin	Měsíc	Průřezové téma	Mezi-předmětové vztahy
Umí vyjmenovat smysly a jejich úlohu, vysvětlí rozdíl mezi logickou a mechanickou pamětí	Člověk jako osobnost	Smysly a paměť	8.	1	říjen	K – komunikace v různých situacích, řeč zvuků a slov, dialog	Př – srovnání smyslů člověka a zvířat Čj – slovní zásoba AJ-vyhledá názvy smyslů
Objasní zásady zdravého životního stylu, uvede klady a zápory konzumního způsobu života		Životní styl		1		VZ - zdravý způsob života VČP – náš životní styl ŘP – dovednosti pro řešení problémů a rozhodování z hlediska různých typů problémů a sociálních rolí SS – sebeovládání regulace vlastního jednání, stanovení osobních cílů	D- průmyslová revoluce, vynálezy M- spočítej, kolik utratí kuřák měsíčně, ročně za cigarety
Vysvětlí druhy návykových látek, uvede příklad drog, vysvětlí pojem závislost, uvede kladné a záporné působení drog na člověka, Sepíše důvody, proč nekouřit		Návykové látky, druhy závislosti		1	listopad		
		Návykové látky, druhy závislosti		1			

Příloha č. 19 VÝCHOVA K OBČANSTVÍ

Očekávané výstupy	Téma	Učivo	Ročník	Počet hodin	Měsíc	Průřezové téma	Mezi-předmětové vztahy
Uvede významné české osobnosti z Hv, Čj, vědy, sportu	Člověk jako osobnost	Významné osobnosti	8.	2	listopad	KD – poznávání vlastního kulturního zakotvení	Hv- A.Dvořák, B.Smetana, L.Janáček Čj - B.Hrabal, M.Kundera, J.Škvorecký Př-viry Tv- E.Zátopek, V.Čáslavská, J.Železný, M.Sáblíková

Příloha č. 19 VÝCHOVA K OBČANSTVÍ

Očekávané výstupy	Téma	Učivo	Ročník	Počet hodin	Měsíc	Průřezové téma	Mezi-předmětové vztahy
Uvede příklady společenských skupin, vyjmenuje základní funkce rodiny, vysvětlí pojem tolerance, kompromis, stereotyp	Člověk mezi lidmi	Lidská setkání	8.	1	listopad	MV – péče o dobré vztahy HP – soc. chování KD- respektování zvláštností různých etnik SP – moje vztahy k druhým lidem MV – chování podporující dobré vztahy, empatie a pohled na svět očima druhého, pomoc, podpora SS – sebeovládání regulace vlastního jednání, stanovení osobních cílů SP – co o sobě vím a co ne, moje vztahy k druhým lidem	Př- vývoj člověka, rasy

Příloha č. 19 VÝCHOVA K OBČANSTVÍ

Očekávané výstupy	Téma	Učivo	Ročník	Počet hodin	Měsíc	Průřezové téma	Mezi-předmětové vztahy
Zhodnotí důležitost mezilidských vztahů, vysvětlí pojem autorita, solidarita, altruismus, egoismus. Zhodnotí a na příkladech doloží význam vzájemné solidarity mezi lidmi, vyjádří své možnosti, jak může v případě potřeby pomáhat lidem v nouzi a v situacích ohrožení. Objasní, jak může realističtější poznání a hodnocení vlastní osobnosti a potenciálu pozitivně ovlivnit jeho rozhodování, vztahy s druhými lidmi i kvalitu člověka.	Člověk mezi lidmi	Vztahy mezi lidmi	8.	1	prosinec	MV – péče o dobré vztahy SP – co o sobě vím a co ne, moje vztahy k druhým lidem	Lv- D.Defoe: Robinson Crusoe
Uvede synonymum ke slovu konflikt, rozliší vnější a vnitřní konflikt, uvede typy jednání v konfliktu, zhodnotí je		Chování v konfliktních situacích		2			D-válečné konflikty

Příloha č. 19 VÝCHOVA K OBČANSTVÍ

Očekávané výstupy	Téma	Učivo	Ročník	Počet hodin	Měsíc	Průřezové téma	Mezi-předmětové vztahy
Vysvětlí rozdíl mezi zamilovaností a láskou, Rozlišuje lásku duševní a tělesnou, zná právní věkovou hranici pro pohlavní styk, rozumí pojmu heterosexualita a homosexualita	Člověk, láska a manželství	Láska	8.	1	leden	SP – moje vztahy k druhým lidem MV – péče o dobré vztahy OO – občan jako odpovědný člen společnosti PS – dovednosti zvládání stresových situací, dobrý vztah k sobě samému LV – udržovat tolerantní vztahy	Čj - slovní zásoba
Objasní cíl antikoncepce, uvede metody antikoncepce a zhodnotí dostupnost a vhodnost		Metody antikoncepce		1			Z – rozvojové země

Příloha č. 19 VÝCHOVA K OBČANSTVÍ

Očekávané výstupy	Téma	Učivo	Ročník	Počet hodin	Měsíc	Průřezové téma	Mezi-předmětové vztahy		
Přemýšlí o výběru partnera. Rozpozná bezpečné sexuální chování, ví o nebezpečí nakažení pohlavními chorobami, AIDS	Člověk, láska a manželství	Nebezpečí sexuálního života	8.	1	leden		Vz - výběr životního partnera		
Diskutuje o prevenci, možnosti léčby		Nebezpečí AIDS (video)		1					
Rozliší sňatek civilní a církevní, vyjmenuje, kdo sňatek uzavřít nemůže, diskutuje o rozvodovosti v ČR		Manželství – základ rodiny		1	únor			MV – péče o dobré vztahy, respektování, podpora	D – matriarchát, patriarchát Z – problém přelidnění VZ - rodina
Popíše zásady, jak se chovat v těhotenství, rozumí pojmu asistovaná reprodukce, vyjmenuje možnosti náhradní rodinné péče, vysvětlí projekt – Adopce na dálku		Vznik lidského života		1					

Příloha č. 19 VÝCHOVA K OBČANSTVÍ

Očekávané výstupy	Téma	Učivo	Ročník	Počet hodin	Měsíc	Průřezové téma	Mezi-předmětové vztahy
-------------------	------	-------	--------	-------------	-------	----------------	------------------------

	Člověk, láska a manželství	Opakování – láska, manželství		1	únor		Z – monogamie, polygamie
Pojmenuje základní znaky státu. Umí vyjmenovat vnější a vnitřní funkce státu	Člověk ve státě	Stát a jeho funkce	8.	1	březen	FP – volební systémy a demokratické volby a politika PD – principy demokracie PD – demokracie jako protiváha diktatury a anarchie	D – vznik státu
Vysvětlí monarchii absolutní, konstituční, parlamentní a rozliší republiku prezidentskou a parlamentní		Typy státu podle státního zřízení		1			Z – různé panovnické tituly, práce s mapou
Rozliší způsob vlády demokratický a totalitní, uvede příklad. Rozlišuje nejčastější formy a typy států a na příkladech porovná jejich znaky.		Typy státu podle způsobu vlády		1			D – diktátoři v historii
Vysvětlí stát unitární a federativní, uvede příklad		Státy podle státního uspořádání		1			

Příloha č. 19 VÝCHOVA K OBČANSTVÍ

Očekávané výstupy	Téma	Učivo	Ročník	Počet hodin	Měsíc	Průřezové téma	Mezi-předmětové vztahy
Vysvětlí podstatu zastupitelské demokracie a referenda, jmenuje některé politické strany v ČR, objasní pojem koalice a opozice	Člověk ve státě	Co je demokracie, politické strany	8.	1	duben		LV-V.Fischl-Hovory s Janem Masarykem
Rozliší volby parlamentní a obecní, vymezí věkové hranice voliče a volených, vysvětlí znaky volebního práva v ČR. Vyloží smysl voleb do zastupitelstev v demokratických státech a uvede příklady, jak mohou výsledky voleb ovlivňovat každodenní život občanů.	Člověk ve státě	Volby v ČR		2		FP – volební systémy a demokratické volby a politika PD – principy demokracie	D-nedemokratické volby v letech 1948 - 1989

Příloha č. 19 VÝCHOVA K OBČANSTVÍ

Očekávané výstupy	Téma	Učivo	Ročník	Počet hodin	Měsíc	Průřezové téma	Mezi-předmětové vztahy
Vyhledá údaje obsažené v OP, CP Uvede způsob získání a pozbytí státního občanství ČR, rozliší práva a povinnosti občana	Člověk ve státě	Státní občanství, práva a povinnosti občanů	8.	1	duben	OO – Listina základních práv a svobod, vzájemná komunikace a spolupráce OO – práva a povinnosti, přijímat odpovědnost za dvě postoje a činy a práva a povinnosti občana	D-lidská práva v dějinách
Zná datum vzniku Ústavy ČR, základní členění ústavy, rozliší komory parlamentu, jmenuje funkce vlády a některé pravomoci prezidenta ČR. Rozlišuje a porovnává úkoly jednotlivých složek státní moci ČR i jejich orgánů a institucí, uvede příklady institucí a orgánů, které se podílejí na správě obcí, krajů a států.		Ústava ČR, moc zákonodárná a výkonná		1	květen		D - vznik Československé republiky

Příloha č. 19 VÝCHOVA K OBČANSTVÍ

Očekávané výstupy	Téma	Učivo	Ročník	Počet hodin	Měsíc	Průřezové téma	Mezi-předmětové vztahy
Vyjmenuje soustavu soudů ČR, chápe možnost odvolání se	Člověk ve státě	Ústava ČR, moc soudní	8.	1	květen		Z-Evropský soud ve Štrasburku (Francie)
Uvede příklad práv zaručených Listinou zákl. práv a svobod, posoudí význam ochrany lidských práv a svobod, rozumí povinnostem občana při zajišťování obrany státu. Rozliší právní a morální normy, rozliší fyzické a právnické osoby, chápe právní řád jako souhrn závazných právních předpisů. Přiměřeně uplatňuje svá práva, včetně práv spotřebitele a respektuje práva a oprávněné zájmy druhých lidí. Rozpozná protiprávní jednání, rozliší přestupek a trestný čin, diskutuje o příčinách a důsledcích korupčního jednání.		Listina základních práv a svobod		1		OO – Listina základních práv a svobod, vzájemná komunikace a spolupráce LV – udržovat tolerantní vztahy EP – rovnocennost všech etnických skupin a kultur PSS – nekonfliktní život v multikulturní společnosti	Dě - lidská práva
Právo a morálka, právní řád		1		OO – práva a povinnosti, přijímat odpovědnost za dvě postoje a činy a práva a povinnosti občana		D- Chammurapiho zákoník	

Příloha č. 19 VÝCHOVA K OBČANSTVÍ

Očekávané výstupy	Téma	Učivo	Ročník	Počet hodin	Měsíc	Průřezové téma	Mezi-předmětové vztahy
-------------------	------	-------	--------	-------------	-------	----------------	------------------------

Rozliší veřejnoprávní a soukromoprávní odpovědi, vysvětlí druhy provinění	Člověk ve státě	Právní odpovědi, druhy provinění	8.	1	červen	FVM – role médií v každodenním životě jedince	
---	------------------------	----------------------------------	----	---	--------	---	--

Příloha č. 19 VÝCHOVA K OBČANSTVÍ

Očekávané výstupy	Téma	Učivo	Ročník	Počet hodin	Měsíc	Průřezové téma	Mezi-předmětové vztahy
Rozliší kriminalitu dětskou, mladistvých a dospělých, uvede opatření. Vysvětlí pojem šikana a její trestnost, uvede příklad audiovizuálního pirátství. Chápe trestnost padělání peněz a sprejství. Dodržuje právní ustanovení, která se na něj vztahují, a uvědomuje si rizika jejich porušování. Rozlišuje a porovnává úkoly orgánů právních ochrany občanů, uvede příklady jejich činnosti a spolupráce při postihování trestních činů. Rozpozná protiprávní jednání, rozliší přestupek a trestní čin, uvede jejich příklady.	Člověk ve státě	Kriminalita, dopravní přestupky	8.	1	červen	OO – občan jako odpovědný člen společnosti	
	Opakování	Opakování – člověk ve státě		1			

Příloha č. 19 VÝCHOVA K OBČANSTVÍ

Očekávané výstupy	Téma	Učivo	Ročník	Počet hodin	Měsíc	Průřezové téma	Mezi-předmětové vztahy
<p>Žák objasní potřebu tolerance ve společnosti, objasní náboženskou toleranci. Respektuje kulturní zvláštnosti, formuluje svůj názor na náboženství. Orientuje se v hlavních světových náboženstvích, rozliší monoteistická a polyteistická náboženství. Seznámí se s hlavními myšlenkami jednotlivých náboženství, tradicemi, zvyky, svátky, symboly. Charakterizuje extrémismus, fanatismus.</p>	Člověk a náboženství	Náboženství a náboženská tolerance	9.	1	září - říjen	EP – rovnocennost všech etnických skupin a kultur SP – moje vztahy k druhým lidem KD – respektování zvláštností různých etnik, poznávání vlastního kulturního zakotvení	D – náboženství, toleranční patent PŘ – vznik a vývoj Země Čj – bible Z – světová náboženství, zvyky tradice, památky
		Judaismus		1			
		Křesťanství		1			
		Islám		1			
		Hinduismus		1			
		Buddhismus		1			
		Další náboženství, extrémismus, fanatismus		1		LV – lidská solidarita, umět se vžít do druhého, udržovat tolerantní vztahy	D – důsledky extrémismu a fanatismu

Příloha č. 19 VÝCHOVA K OBČANSTVÍ

Očekávané výstupy	Téma	Učivo	Ročník	Počet hodin	Měsíc	Průřezové téma	Mezi-předmětové vztahy
<p>Žák pozná svoje zájmy, schopnosti a dovednosti, posoudí vliv osobních vlastností na dosažení individuálních cílů. Objasní význam vůle při dosahování cílů a překonávání překážek. Orientuje se v typech SŠ. Ví, kde najde úřad práce. Seznámí se s požadavky k přijímacímu pohovoru a dokáže napsat životopis. Ví, jak vypadá pracovní smlouva.</p>	Moje budoucnost	Než se rozhodnu	9.	1	listopad	OO – práva a povinnosti občana, úloha občana v demokratické společnosti rolí SS – plánování učení studia, stanovování osobních cílů, kroků, sebeovládání, regulace vlastního jednání K – řeč těla PS – dobrá organizace času KR – cvičení pro rozvoj základních rysů kreativity	Vz – temperament, zájmy, osobnost Čsp – volba povolání, typy škol, úřad práce, PPP Čj - životopis
		Volba povolání		1			
		Volba SŠ		1			
		Nástup do zaměstnání		1			

Příloha č. 19 VÝCHOVA K OBČANSTVÍ

Očekávané výstupy	Téma	Učivo	Ročník	Počet hodin	Měsíc	Průřezové téma	Mezi-předmětové vztahy
<p>Žák vyjmenuje funkce peněz, na příkladech uvede hotovostní a bezhotovostní placení. Objasní, co je rozpočet, umí sestavit osobní i rodinný rozpočet, uvede hlavní příjmy a výdaje rodiny. Rozliší pravidelné a jednorázové příjmy a výdaje. Vysvětlí způsoby krytí deficitu (úvěr, splátkový prodej, leasing). Zváží nezbytnost výdajů, objasní spotřebu, úspory, investice. Chápe pojem úvěr, umí spočítat úrok. Objasní vliv nabídky a poptávky na tvorbu ceny a její změnu. Vyjmenuje peněžní ústavy, uvede druhy pojištění. Seznámí se s finančními produkty, vysvětlí debetní a kreditní karty. Ví, jak se bránit v případě porušení práv</p>	Finanční gramotnost	Peníze	9.	1	prosinec	OO – práva a povinnosti občana ŘP – dovednosti pro řešení problémů a rozhodování SS – sebeovládání, regulace vlastního jednání, stanovení osobních cílů KR – cvičení pro rozvoj základních rysů kreativity	D – vývoj peněz Čj – vyplnění tiskopisů M – výpis z účtu, rozpočet, úrok, procenta It - tabulky Čsp – hospodaření v domácnosti, cena a nákupy
		Hospodaření domácnosti		2			
		Trh výrobků a služeb		2	leden		
		Úspory, úvěry a úroky		2			

Příloha č. 19 VÝCHOVA K OBČANSTVÍ

Očekávané výstupy	Téma	Učivo	Ročník	Počet hodin	Měsíc	Průřezové téma	Mezi-předmětové vztahy
<p>Žák objasní princip vyrovnaného, schodkového a přebytkového rozpočtu. Vysvětlí pojem národního hospodářství, umí rozdělit národní hospodářství z různých hledisek. Rozumí pojmu HDP, nezaměstnanost, inflace. Ví, kdo sestavuje státní rozpočet a čím je tvořen. Vyjmenuje některé daně.</p>	<p>Národní hospodářství</p>	Úvod do národního hospodářství	9.	2	únor	<p>OO – práva a povinnosti občana RP – dovednosti pro řešení problémů a rozhodování SS – sebeovládání, regulace vlastního jednání, stanovení osobních cílů KR – cvičení pro rozvoj základních rysů kreativity</p>	<p>D – socialistické hospodaření Z – přírodní bohatství, odvětví národního hospodářství M – grafy It – grafy Čsp – nezaměstnanost</p>
		Struktura národního hospodářství		1			
		Ukazatele národního hospodářství		2	březen		
		Hospodářská politika státu		2			
		Státní rozpočet		1	duben		
		Daně		1			

Příloha č. 19 VÝCHOVA K OBČANSTVÍ

Očekávané výstupy	Téma	Učivo	Ročník	Počet hodin	Měsíc	Průřezové téma	Mezi-předmětové vztahy
-------------------	------	-------	--------	-------------	-------	----------------	------------------------

<p>Žák vysvětlí význam mezinárodní spolupráce, seznámí se s existencí a činností jednotlivých mezinárodních organizací i s jejich strukturou. Ví, v kterých mezinárodních organizacích je ČR členem. Seznámí se s rozdělením pravomocí v rámci EU. Vysvětlí význam EU. Vyjmenuje symboly EU. Dokáže pojmenovat příčiny a důsledky globalizace. Popíše výhody spolupráce mezi státy, včetně zajišťování obrany státu a účasti v zahraničních misích. Uvede příklady mezinárodního terorismu a zaujme vlastní postoj ke způsobům jeho potírání, objasní roli ozbrojených sil ČR při zajišťování obrany státu a při řešení krizí nevojenského charakteru.</p>	Mezinárodní spolupráce	Úvod do mezinárodní spolupráce	9.	1	duben	<p>JE – mezinárodní organizace a jejich přispění k řešení problémů PSS – nekonzfliktní život v multikulturní společnosti ES – zvyky a tradice národů Evropy, naši sousedé v Evropě OE – naše vlast a Evropa</p>	
		Světové organizace - OSN		1			
		Světové organizace - NATO		1	květen		
		Evropská integrace		2			
		Evropská unie		1			
		Globalizace			1		

Příloha č. 19 VÝCHOVA K OBČANSTVÍ

Očekávané výstupy	Téma	Učivo	Ročník	Počet hodin	Měsíc	Průřezové téma	Mezi-předmětové vztahy
<p>Žák uvede některé globální problémy současného světa, vyjádří svůj názor. Uvede příklady některých projevů globalizace, porovná jejich klady a zápory. Objasní souvislosti globálních a lokálních problémů, uvede příklady možných projevů a způsobů řešení.</p>	<p>Život člověka na planetě Zemi</p>	Globální problémy světa	9.	1	červen	<p>ZPŽ – voda, ovzduší, půda, přírodní zdroje VČP – zajišťování ochrany životního prostředí</p>	<p>Př – ochrana přírody Vz - výživa</p>
		Závěrečné opakování		1			